

3. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін. ; за ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. Харків : Право, 2018. 456 с.

4. Кримінальне право. Загальна частина : мультимедійний навчальний посібник. URL: [http:// www/naiu.kiev.ua](http://www.naiu.kiev.ua)

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-550-4-69>

СФЕРА МІЖНАРОДНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ АРХІТЕКТУРИ ТА ІНЖИНІРИНГУ

Білик М. В.

*аспірант кафедри теоретичної юриспруденції
Київський національний економічний університет*

імені Вадима Гетьмана

ORCID ID: 0009-0006-8548-6020

м. Київ, Україна

Досліджуючи питання міжнародних договорів, учасником яких є Україна, слід одразу відмітити те, що наша держава не є стороною жодного міжнародного договору який би був присвячений суто публічному адмініструванню суспільних відносин у сфері архітектури та інжинірингу. Однак, все ж серед укладених нашою країною міжнародних угод є такі які встановлюють правове регулювання певних відносин, які є тісно пов'язаними з відповідною діяльністю. Зокрема, перша група міжнародних договорів унормовує відносини щодо ведення міжнародної торгівлі, уніфікації та адаптації національних стандартів та проведення публічних закупівель. Прикладом такого договору можна вважати Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Стаття 148 відповідної Угоди встановлює основні засади щодо адаптації законодавства у сфері публічних закупівель до законодавства Європейського Союзу, у ній зазначено про: «послідовне наближення законодавства України у сфері державних закупівель до *acquis* ЄС у сфері державних закупівель, що супроводжуватиметься інституційною реформою та створенням ефективної системи державних закупівель на основі принципів, якими регулюються державні закупівлі Сторони ЄС». У галузі нормування та стандартизації стаття 56 Угоди

покладає на нашу державу обов'язок вживати «необхідних заходів з метою поступового досягнення відповідності з технічними регламентами ЄС та системами стандартизації, метрології, акредитації, робіт з оцінки відповідності та ринкового нагляду ЄС та зобов'язується дотримуватися принципів та практик, викладених в актуальних рішеннях та регламентах ЄС». Окрім цього, так як певні види архітектурної та інжинірингової діяльності передбачають процедури сертифікації, варто звернути також увагу на статтю 106 Угоди, якою передбачено проведення компетентними органами України переговорних процедур з метою укладання угоди «про взаємне визнання вимог, кваліфікацій, ліцензій та інших нормативно-правових актів» [1]. Усі наведені нами положення вказаної угоди або прямо впливають на національне законодавство щодо надання послуг та виконання робіт у сферах архітектури та інжинірингу, або встановлюють додаткові правила для будівельної продукції, яка є тісно пов'язаною з ними.

Ще одним прикладом цієї групи міжнародних угод може слугувати Угода про технічні бар'єри в торгівлі від 15.04.1994 року укладена країнами-учасницями Світової організації торгівлі. Ця угода покликана спростити та уніфікувати процеси розробки технічних регламентів та стандартів, які застосовуються до продукції в країнах-учасницях угоди для того, щоб позбутись технічних складнощів, які можуть зашкодити міжнародній торгівлі. Зокрема, статтею 2.4. цієї Угоди передбачено, що: «коли виникає потреба в технічних регламентах, а відповідні міжнародні стандарти вже існують або їхня розробка завершується, члени використовують їх або відповідні їхні частини як основу для своїх технічних регламентів» [2]. Отже, положення даної угоди закладають міжнародні правові вимоги які є обов'язковими для врахування публічною адміністрацією під час розробки держаних стандартів та державних будівельних норм у досліджуваній нами сфері. Серед інших міжнародних угод укладених країнами-учасницями Світової організації торгівлі також можна згадати Угоду про державні закупівлі від 15.04.1994 року та Генеральну угоду про торгівлю послугами від 15.04.1994. Перша із зазначених угод відповідно встановлює загальні засади щодо спрощення участі представників інших країн у публічних закупівлях організованих нашою державою, зокрема, і щодо надання послуг та виконання робіт у сферах архітектурної та інжинірингової діяльності. Друга ж угода спрямована на лібералізацію національного законодавства країн-учасниць угоди таким чином щоб внутрішні «заходи, які стосуються кваліфікаційних вимог і процедур, технічних стандартів та вимог ліцензування, не створювали невинуватених бар'єрів у торгівлі послугами» [3].

Друга група міжнародних договорів спрямована на врегулювання відносин пов'язаних з охороною культурної спадщини. Прикладом такої міжнародної угоди, учасницею якої є Україна, є Конвенція про охорону архітектурної спадщини Європи від 03.10.1985 року. Зокрема, статтю 3 цієї Конвенції на кожну країну-учасницю угоди покладається обов'язок вживати правових заходів для охорони архітектурної спадщини та за допомогою таких заходів і діючих в кожній державі або кожному регіоні процедур, забезпечити охорону пам'яток, архітектурних ансамблів та визначних місць. Стаття 4 цієї конвенції встановлює для держави, а відповідно і для публічної адміністрації, обов'язок: «запровадити відповідні контрольні і дозвільні процедури, необхідні для правової охорони об'єктів архітектурної спадщини». Окрім вказаного договору міжнародні вимоги та зобов'язання щодо охорони культурної та археологічної спадщини, до якої віднесено і твори архітектури, також викладені у тексті Конвенції про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини від 16.11.1972 та Європейській конвенції про охорону археологічної спадщини від 16.01.1992 № ETS N 143. Питання ж пов'язані з охороною, регулюванням та плануванням ландшафтів розглядаються у рамках Європейської ландшафтної конвенції від 20.10.2000 № ETS N 176.

До третьої групи міжнародних угод належать документи, предметом яких виступають відносини пов'язані з охороною довкілля. До них можна віднести: Конвенцію про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті від 25.02.1991, Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті від 21.05.2003 та Конвенцію про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля від 25.06.1998. Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті встановлює для держав-учасниць обов'язок проводити оцінку впливу на навколишнє середовище для визначених видів планової діяльності, які можуть мати шкідливий вплив на території інших країн. При цьому багато із перелічених видів діяльності передбачають будівництво масштабних інфраструктурних та інженерних проєктів, що прямо пов'язано з архітектурою та інжинірингом. Згаданий вище Протокол про стратегічну екологічну оцінку доповнює відповідну конвенцію та зобов'язує учасників проводити стратегічну екологічну оцінку стосовно планів і програм, які готуються для різних сфер суспільної діяльності, до яких також віднесені планування розвитку міських та сільських районів і землекористування. Положення Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до

правосуддя з питань, що стосуються докільця покладають на органи державної влади обов'язок забезпечити процедури організації громадських слухань для врахування думки громадськості під час надання дозволів на провадження певних видів діяльності, серед яких також згадано і будівництво інфраструктурних проєктів.

Четверту ж групу складають усі інші договори, які регулюють відносини дотичні до архітектурної та інжинірингової діяльності. Одним із прикладів такої угоди може слугувати Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006, стаття 9 якої передбачає, що держави-учасниці мають вживати заходи з метою виявлення та усунення перепон і бар'єрів, що перешкоджають доступності до будинків, доріг, транспорту й інших внутрішніх та зовнішніх об'єктів, зокрема шкіл, житлових будинків, медичних установ та робочих місць. Вказані положення взяті за основу під час розробки державних будівельних норм, які встановлюють вимоги щодо дотримання інклюзивності при проектуванні та будівництві будівель та споруд для забезпечення потреб маломобільних груп населення. Також до цієї групи можна віднести Конвенцію про безпеку та гігієну праці у будівництві N 167 від 20.06.1988, яка зобов'язує державу-учасницю підтримувати в чинному стані законодавство та правила, що встановлюють вимоги щодо дотримання безпеки та гігієни праці під час виконання усіх видів будівельних робіт. Ще однією з міжнародних угод на яку варто звернути увагу є Договір про заснування Енергетичного Співтовариства від 25.10.2005 року. Цей договір статтею 5 зобов'язує країни-члени Енергетичного Співтовариства дотримуватись нормативно-правової бази Європейського Співтовариства у енергетичній та пов'язаних з нею сферах, а стаття 11 цього документу деталізує перелік нормативно-правових актів Європейського парламенту й Ради Європи які складають вказану базу. У межах діяльності відповідного Співтовариства його структурним органом Радою Міністрів, було ухвалено обов'язкове для членів організації Рішення No 2010/02/МС-EnC від 24.09.2010 статтею 1 якого, кожна з країн-учасниць зобов'язали імплементувати у внутрішнє законодавство нормативні положення викладені в Директиві Європейського Парламенту і Ради 2010/31/ЄС від 19 травня 2010 року про енергетичні характеристики будівель. З метою виконання цієї Директиви Україною на основі її положень було розроблено та прийнято ЗУ «Про енергетичну ефективність будівель» від 22.06.2017 № 2118-VII. Положеннями відповідного нормативно-правового акту в нашій країні було запроваджено обов'язкову сертифікацію енергетичної ефективності будівель, які відповідають встановленим законом вимогам. А також цим документом встановлено мінімальні вимоги до

енергоефективності будівель, які є обов'язковими до врахування архітекторами та іншими виконавцями робіт у сферах архітектури та інжинірингу як на етапі розробки проекту так і під час його реалізації шляхом будівництва.

Остання п'ята група договорів представлена двосторонніми міжнародними угодами, які регулюють співпрацю між певною країною та Україною в окремих галузях господарства або спрямовані на реалізацію спільних проектів, здебільшого щодо будівництва інфраструктури. Такі угоди поділяються на міждержавні, тобто ті, що укладаються від імені держави, міжурядові, укладені від імені уряду, та міжвідомчі, які укладаються від імені міністерств чи інших органів виконавчої влади. Серед таких документів можна згадати Угоду про співробітництво між Міністерством України у справах будівництва і архітектури та Міністерством територіального планування і будівництва республіки Польща, яка є прикладом міжвідомчого міжнародного договору, що визначає загальні засади щодо співробітництва між відповідними інституціями у сферах просторового планування і урбаністики, житлового будівництва, комунального господарства, будівництва житлово-цивільних, агропромислових та інших об'єктів, а також навчання і підвищення кваліфікації спеціалістів, організації спільних нарад, зустрічей, семінарів з проблем, які мають взаємний інтерес. Прикладом міжурядового двостороннього договору є Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Румунії про будівництво автодорожнього прикордонного мосту через річку Тиса на українсько-румунському державному кордоні між населеними пунктами Біла Церква (Україна) – Сігету-Мармаціей (Румунія), яка закріплює права і обов'язки кожної із держав щодо розробки відповідного проекту та його реалізації шляхом будівництва [4].

Детально дослідивши міжнародний аспект нормативно-правового забезпечення публічного адміністрування суспільних відносин у сфері архітектури та інжинірингу надалі ми хочемо зосередитись на аналізі національного законодавства. До того як почати розгляд законів України, які визначають правове регулювання в досліджуваній нами сфері суспільних відносин, слід відмітити, що законодавчі акти в доктрині прийнято класифікувати за обсягом дії на загальні й спеціальні та за ступенем впорядкованості на кодифіковані й некодифіковані або поточні. При цьому загальні закони містять правові норми, які регулюють широке коло різних за змістом правовідносин, у той же час спеціальні закони встановлюють законодавчі вимоги для чітко визначеної вузької сфери суспільних відносин.

Література:

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Угода Україна від 27.06.2014: станом на 14 жовт. 2025 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text
2. Угода про технічні бар'єри в торгівлі: Угода Світ. орг. торгівлі від 15.04.1994. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_008#Text
3. Генеральна угода про торгівлю послугами: Угода Світ. орг. торгівлі від 15.04.1994. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_017#Text
4. Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Румунії про будівництво автодорожнього прикордонного мосту через річку Тиса на українсько-румунському державному кордоні між населеними пунктами Біла Церква (Україна) – Сігеу-Мармаціей (Румунія): Угода Каб. Міністрів України від 18.10.2023 : станом на 10 груд. 2024 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/642_005-23#Text

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-550-4-70>

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ

Войчек О. С.

начальник

*Відділення поліції Скадовського РВП ГУ НП в Херсонській області,
аспірант 2 курсу навчання кафедри кримінально-правових дисциплін
Одеський державний університет внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

Правову основу діяльності поліції, в цілому, та в сфері запобігання злочинності, зокрема, становлять Конституція України, Закон України «Про Національну поліцію України», а також інші федеральні закони, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України та нормативні правові акти Міністерства внутрішніх справ. Крім того, поліція керується загальновизнаними принципами і нормами міжнародного права, а також міжнародними договорами, учасником яких є наша держава.